

Olimpiada Mediewistyczna A.D. 2024

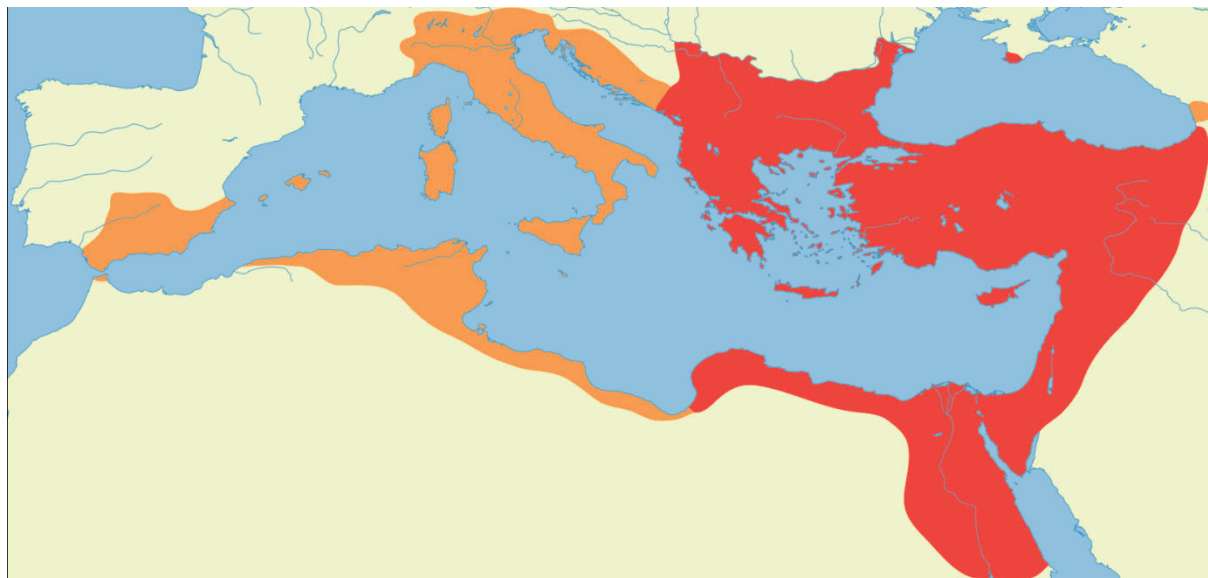
GEOGRAFIA HISTORYCZNA

Odpowiedz na pytania nawiązujące w większości do tematyki i faktów przedstawionych na reprodukowanych mapach, odwołując się również do wiedzy pozaźródłowej.

1. Na terenie których współczesnych państw znajdują się miejsca, w których rozgrywały się w średniowieczu ważne wydarzenia? (12 p.)

1) Akka (Akkon)	–	Izrael
2) Akwizgran	–	Niemcy
3) Antiochia	–	Turcja
4) Canossa (Kanossa)	–	Włochy
5) Clermont	–	Francja
6) Covadonga	–	Hiszpania
7) Konstantynopol	–	Turcja
8) Krewa	–	Białoruś
9) Mekka	–	Arabia Saudyjska
10) Suche Kruty (Dürnkrut)	–	Austria
11) Warna	–	Bułgaria
12) Wormacja	–	Niemcy

2. Poniższa mapa przedstawia zasięg Cesarstwa Bizantyńskiego w ostatnim okresie panowania Justyniana I Wielkiego. (14 p., 6 + 2 + 2 + 2 + 2)

- 1) Jak należy rozumieć oznaczenia kolorystyczne na tej mapie?
- 2) Który lud był głównym rywalem Bizancjum na terenie Italii?
- 3) Jak miał na imię władca, który do 526 r. rządził w Italii i miał ambicje roztoczenia swojej władzy na całą zachodnią część dawnego Cesarstwa Rzymskiego?
- 4) Jak nazywała się jego stolica?
- 5) Kim była Amalasunta?

- 1) kolor czerwony – ziemie Cesarstwa Bizantyńskiego u początków panowania Justyniana I (panował od 527 r.);

kolor pomarańczowy – ziemie włączone do Cesarstwa Bizantyńskiego po trwających do 552 r. podbojach Belizariusza i Narsesa.

- 2) Ostrogoci.
- 3) Teodoryk Wielki.
- 4) Rawenna.
- 5) Amalasunta, córka Teodoryka Wielkiego, królowa i regentka w państwie Ostrogotów, zm. 535.

3. Mapa przedstawia Cesarstwo Karolingów. (16 p., 6 + 2 + 2 + 2 + 2 + 2)

- 1) Co oznaczają na mapie wyróżnione cyfry 1, 2, 3? [1 – królestwo Karola II Łysego
2 – królestwo Lotara I, 3 – królestwo Ludwika Niemieckiego (Niemca)]
- 2) Jak należy interpretować granice zaznaczone kolorem czarnym? [granice królestw po podziale (traktacie) w Verdun w 843 r.]
- 3) Gdzie znajdowała się główna rezydencja Karola Wielkiego (podaj nazwę polską i wskaż strzałką na mapie)? [Akwizgran]
- 4) Podaj datę roczną śmierci Karola Wielkiego. [814]
- 5) Jak się nazywał następca Karola Wielkiego na tronie frankijskim? W jakich latach panował? [Ludwik I Pobożny, 814–840]
- 6) Jak została nazwana część władztwa karolińskiego, którą zajęli – za zgodą króla Karola Prostego (Prostaka) – najeźdźcy pod wodzą Rollona? [Normandia]

4. Na mapie Europy pewien obszar został zaznaczony na zielono. W nawiązaniu do tego odpowiedz na poniższe pytania. (16 p., 2 + 4 + 2 + 2 + 2 + 2 + 2)

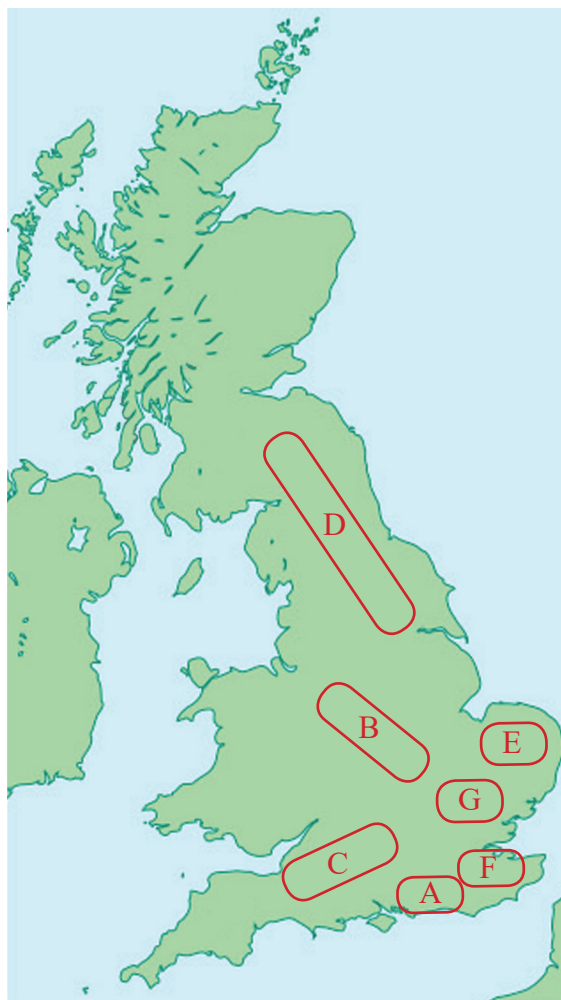
- 1) Obszar jakiego państwa na powyższej mapie Europy został oznaczony kolorem zielonym?
[Państwo Kościelne / Patrimonium sancti Petri / Ojcowizna św. Piotra]
- 2) Co to była tzw. *Darowizna (Donacja) Konstantyna*? Jakie były jej postanowienia o charakterze terytorialnym? [*Darowizna Konstantyna* – falsyfikat, powstały około drugiej połowy VIII w. (nie później niż do połowy IX w.), według którego cesarz Konstantyn Wielki miał przekazać papieżowi Sylwestrowi I liczne przywileje oraz terytoria, w tym Rzym, Italię i wszystkie ziemie Zachodu]
- 3) O którego Konstantyna chodzi w jej nazwie? Podaj datę roczną jego śmierci.
[Konstantyn I Wielki, zm. 337]
- 4) Kto i kiedy koronował na cesarza Karola Wielkiego? [Papież Leon III, 25 XII 800 r.]
- 5) Jak nazywa się okres ożywienia kulturalnego w czasach Karola Wielkiego?
[Renesans karoliński]
- 6) Podaj imię jednego z najwybitniejszych intelektualistów pochodzenia anglosaskiego z otoczenia Karola Wielkiego. [Alkuin]
- 7) Jak nazwano pismo, które zostało wprowadzone w czasach karolińskich, dominujące od tej pory w skryptoriach i kancelariach kościelnych i świeckich? [Minuskuła karolińska]

5. Mapa przedstawia Polskę za panowania Kazimierza Wielkiego. (14 p., 2 + 2 + 2 + 4 + 2 + 2)

- 1) Gdzie znajdowała się polityczna i kościelna stolica Polski?
[Kraków (polityczna), Gniezno (kościelna)]
- 2) Jak się nazywał książę ruski, po którego otruciu interweniował na Rusi Kazimierz Wielki?
[Bolesław Jerzy II (Trojdenowic)]
- 3) W których latach przed połową XIV w. Kazimierz Wielki organizował wyprawy na Ruś?
[1340, 1349]
- 4) Jaki stan terytorialny spetryfikowały postanowienia pokoju kaliskiego z 1343 r.?
[Polska potwierdza nadania ziemi chełmińskiej i michałowskiej na rzecz Krzyżaków
– Polska rezygnuje z praw do Pomorza Gdańskiego
– Krzyżacy oddają Polsce Kujawy i ziemię dobrzyńską]
- 5) Czyim lennem były zaznaczone na żółto księstwa śląskie? [Lenno Królestwa Czech]
- 6) Z czego wynikały prawa króla czeskiego Jana Luksemburskiego do tronu polskiego?
[Zostały przejęte przez Jana po Przemyślidzie Wacławie II, który był koronowanym królem Polski (w latach 1300–1305)]

6. W owale na mapie proszę wstawić litery wskazujące na położenie królestw anglosaskiej heptarchii (pkt. 1–7)

- A – Sussex
- B – Mercia
- C – Wessex
- D – Northumbria
- E – East Anglia
- F – Kent
- G – Essex